Begroting 2024 en meerjarenbegroting 2025-2027

De fractie JAN complimenteert het College en de ambtelijke organisatie met de kwaliteit van de voorliggende begroting 2024. Nederweert is een financieel gezonde gemeente en hoewel er de nodige uitdagingen zijn, is er toch weer een sluitende meerjarenbegroting gepresenteerd.
Met daarin tegelijkertijd veel ambities en uitdagingen uit het coalitieprogramma Goed voor Elkaar.

GASTVRIJHEID EN BELEVING

Gastvrijheid en beleving is een onderwerp dat al jaren onze bijzondere aandacht heeft. Een gastvrije gemeente waar wat beleefd kan worden is natuurlijk een ruim begrip en daar kan veel onder vallen. Bij deze begrotingsbehandeling pakken wij dan ook de ruimte om aandacht te vragen voor dit belangrijke onderwerp.
Het is goed te lezen dat er op korte termijn aan de slag wordt gegaan met de ontwikkeling van de Lambertushof en Kerstraat-Noord. Wij zijn benieuwd hoe snel we met dit plan aan de slag kunnen gaan en wanneer het wordt opgeleverd.
Nu even een heel ander onderwerp. Op 12 maart 2019 heeft het JAN een motie ingediend rondom opengestelde toiletten. De oproep was destijds met name om ondernemers en andere instanties te stimuleren hun toilet open te stellen voor mensen die daar, bijvoorbeeld vanwege gezondheidsproblemen, gebruik van willen maken. Onduidelijk is wat er sinds maart 2019 met deze breed aangenomen motie is gedaan. Wij verzoeken het College om nog eens naar deze motie te kijken en concreet aan de slag te gaan met de oproep die daarin staat. Deels los hiervan, maar net zo belangrijk vragen wij hierbij ook om extra aandacht voor gehandicapten toiletten. Graag een reactie!

Onder gastvrijheid en beleving scharen wij voor deze begrotingsbehandeling ook het onderwerp erfgoed. Nederweert heeft een aantal prachtige monumenten. Graag zien wij meer promotie voor deze monumenten en ook verfraaiing van de omgeving van deze monumenten. Denk dan hierbij concreet aan het grenskerkmonument in het Weerterbos. Een meer dan 300 jaar oud monument waarvan de omgeving is verloederd. Verfraaiing van deze omgeving zorgt voor een betere presentatie van dit monument. Daarbij draagt promotie van deze waardevolle plek in ons Weerterbos bij aan de geschiedenis van onze streek. Wij dagen het College uit om hier in 2024 mee aan de slag te gaan.

Daarnaast hebben wij nog de Lambertustoren. Hopelijk wordt er in het kader van gastvrijheid en beleving meer gedaan voor de toegankelijkheid van deze toren. Daaraan koppelen wij ook de motie die onze fractie enkele jaren geleden heeft ingediend inzake de brandveiligheid van de Lambertustoren. Afgelopen jaren zijn er maatregelen getroffen inzake preventieve brandveiligheid. Het zou een enorme

aderlating zijn wanneer notabene het symbool van onze gemeente ondanks genomen preventiemaatregelen door brand zou verdwijnen. Wij roepen daarom het College nogmaals op om nog eens nader te kijken naar het plaatsen van een brandblussysteem in deze kerktoren.

In het Coalitieprogramma is opgenomen om met inwoners en grondeigenaren veilige ommetjes te ontwikkelen rondom woonkernen. Elke inwoner heeft zo zijn eigen ommetje. Een vast rondje van maximaal 5 km dat wordt bewandeld met de hond, partner, vrienden of lekker alleen om even tot rust komen. Wij willen graag zoveel mogelijk ommetjes in de gemeente Nederweert in kaart laten brengen en dienen daarvoor de volgende **Motie** in. De strekking van deze motie is om bij de inwoners zoveel mogelijk ommetjes op te halen door middel van een ludieke actie zoals een prijsvraag hieraan te koppelen. Wat is het mooiste ommetje van onze gemeente? Doel hiervan is het in kaart brengen welke paden en wegen er het meest gebruikt worden, waarna er extra aandacht moet worden geschonken aan de veiligheid van deze wandelpaden en ook het plaatsen van zitbankjes en andere zaken die het ommetje voor onze inwoners en bezoekers nog aangenamer maken.

Dan ons laatste onderwerp inzake gastvrijheid en beleving. Een aantal jaren geleden hebben wij een motie ingediend die opriep om een waterplas met dagstrand te realiseren. Wat zijn de ontwikkelingen van deze waterplas? Wij weten dat er een aantal ondernemers bereid zijn om mee te denken hierover en sommige hebben zelfs al concrete ideeën. Het zou mooi zijn als de gemeente haar faciliterende rol in deze actief oppakt. Hopelijk hebben wij zo over een paar jaar een waterplas met dagstrand waar onze inwoners prettig kunnen recreëren.

FINANCIËN

Laten we kort zijn bij het onderwerp financiën. Wij staan er gemeente financieel goed voor en we hebben de overschotten om dit jaar ook de lokale lasten te verlagen door middel van een teruggave van 100 euro per huishouden middels een korting op de afvalstoffenheffing. Gezien de bovengenoemde financiële gesteldheid van de gemeente roepen wij het college op om op zoek te gaan naar structurele oplossingen om de maandlasten van onze inwoners ook in de toekomst te verlagen. Wij zijn voorstander om deze verlaging in te blijven zetten tot dat we een gemiddelde belastingheffing hebben bereikt ten opzichte van alle andere gemeenten in onze Provincie. Onze fractie is voorstander om vanaf 2024 ook de hondenbelasting af te schaffen. Dit is financieel ook mogelijk en uit deze begroting blijkt ook dat we deze belasting nog steeds hoofdzakelijk gebruikt wordt voor het opvullen van onze algemene reserve. Wij weten daarbij ook dat hier binnen de gemeenteraad in de loop der jaren ook steeds meer draagvlak is om de hondenbelasting af te schaffen. Wij willen daar vanavond maar eens een knoop over doorhakken. **Amendement**

WONEN

Er wordt hard gewerkt aan het majeurprogramma Wonen. Dat zien wij en dat doet ons deugd. Het projectbureau gaat aan de slag met het 100 woningenplan en concreet ook met de omgeving van Staat. We hebben vooraf de technisch vraag

gesteld of er naast het nieuw ingestelde projectbureau ook ruimte is om “laaghangend fruit” op gebied van wonen op te pakken. Denk dan met name aan het realiseren van woningen op plekken die reeds in eigendom zijn van de gemeente. Het antwoord op onze vraag was: ook met het projectbureau is hier geen capaciteit voor. Kan het college duidelijker uitleggen waarom er naast de ingehuurde capaciteit van het projectbureau er geen capaciteit meer is binnen onze eigen organisatie om met het “laaghangend fruit” aan de slag te gaan?

Nu de landelijke verhuurdersheffing voor woningcorporaties is afgeschaft kunnen woningcorporaties ook weer investeren in betaalbare huurwoningen. Woonik, Wonen Limburg en Wonen Zuid zijn voor de gemeente belangrijke partners en wij zouden naast de prestatieafspraken ook eens graag met deze woningcoöperaties van gedachte willen wisselen in een soort van workshop of debatavond. Voor ons is het daarbij van belang dat er aandacht is voor de urgente doelgroepen, er wordt geinvesteerd in hogere energielabels voor huurwoningen en natuurlijk dat er sociale huurwoningen worden gebouwd voor onze inwoners.

Als lokale partij hebben wij extra aandacht voor de lokale belangen. Zo vinden wij dat er vooral gebouwd moet worden voor onze eigen inwoners en woningzoekenden die een binding hebben met onze mooie gemeente Nederweert. Ook wettelijk zijn er steeds meer mogelijkheden om huur en koopwoningen toe te wijzen aan eigen inwoners of woningzoekende die een binding hebben met onze gemeente.
Wij denken dan bijvoorbeeld aan een opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht. Maar er zijn meer mogelijkheden! En daarom steunen wij ook een **Motie** die wordt ingediend door het CDA waarbij het College wordt verzocht om in samenwerking met de gemeenteraad hiervoor een huisvestingsverordening op te stellen.

KINDERRAAD
Vele gemeenten hebben een kinderraad. Een Raad gekozen voor en door kinderen, vaak tussen de 10 en 14 jaar. Horst aan de Maas is zo’n gemeente die een kinderraad heeft. Daar kiest de kinderraad vaak 1 project die de gemeente ook gaat uitvoeren. Er komen vaak mooie suggesties naar boven waar wij niet snel aan denken. Kinderen kijken namelijk met een eigen blik naar hun dorp of onderwerpen die kinderen aangaan. De Kinderraadsleden leren zo hoe je vergadert en wij als raadsleden leren zo wat er speelt bij de kinderen. We hebben ondertussen ook gesproken met kinderen en leerkrachten en zij vinden het een goed idee. Zodoende dienen wij dan ook een **Motie** in met de oproep om de verdere behoefte bij de basisscholen te peilen en daarbij te zoeken naar een vorm die past bij onze gemeente om uiteindelijk een kinderraad op te zetten.

MOBILITEITSPLAN
In februari 2020 heeft de gemeenteraad een beleidsplan vastgesteld met daarin diverse uitvoeringsprojecten. Deze projecten worden momenteel opgepakt en van de categoriën A en B zijn ook de middelen reeds gereserveerd..
Ondertussen zijn er binnen onze gemeente ook gevaarlijke verkeerssituaties die niet zijn opgenomen in dit mobiliteitsplan en die wel direct vragen om oplossingen.

Denk daarbij aan verkeerspunt de vijfhoek in Budschop waar vooral fietsers betrokken zijn bij ongevallen en het verkeerspunt Niesakkerbrug die met prioriteit aangepakt moet worden. Wij willen daar veilige verkeersoplossingen voor zien en vragen uw College om daar binnen enkele maanden een voorzet in te doen. Graag een reactie hierop!

RUD – OMVORMEN NETWERKORGANISATIE

De Omgevingsdienst van de gemeente (ook wel RUD genoemd) is een belangrijke speler als het gaat om het handhaven van milieuregels en het waarborgen van een veilige en gezonde leefomgeving in onze gemeente. De omgevingsdienst ondersteunt en adviseert inwoners en bedrijven op het gebied van milieuvergunningen. Daarnaast is de omgevingsdienst gespecialiseerd in het milieutoezicht en de milieuhandhaving.
Noord-limburg kent als organisatie een netwerk- RUD en is daarmee afwijkend van andere Nederlandse regio's. Onze fractie is voorstander om de huidige netwerkorganisatie in Noord en Midden Limburg om te vormen tot een gemeenschappelijk openbaar lichaam die past binnen de landelijke aanpak en voldoet aan de robuustheidscriteria.
Op dit moment voldoen we niet aan de landelijke eisen die cruciaal zijn voor de bescherming van onze inwoners en hun leefomgeving en het voorkomen van milieuschade.
Wij dienen daarom een motie in en verzoeken het College om niet langer steun te verlenen aan de huidige opzet van deze netwerk RUD.

PROGRAMMA LUCHTKWALITEIT

In de raadsvergadering van 19 september hebben we als raad het programma luchtkwaliteit sonderend besproken. Er is in deze vergadering door het College een toezegging gedaan om met een gewijzigd programma terug te komen naar de raad. (Versie 2.0)
In het uitvoeringsprogramma van deze begroting is opgenomen dat er een projectbureau wordt opgericht. Voordat we aan de slag gaan met een dergelijk extern bureau willen wij als fractie eerst het programma luchtkwaliteit 2.0 - dat als basis zal dienen voor het projectbureau - bespreken in deze gemeenteraad. We moeten daarbij ook samen de prioriteiten bepalen waar we dit bureau mee aan de slag laten gaan.

KANSEN IN ONS BUITENGEBIED

In de kadernota 2024 is onder het programma Transitie Buitengebied expliciet benoemd dat er inmiddels is gestart met het ontwikkelen van een eigen gemeentelijk landschapskader. Wij zijn benieuwd wat de planning is van dit proces en op welke wijze de aangenomen motie mbt de landschapsarchitect en ontwerper hierbij wordt betrokken. Ook willen wij meegeven om alvast na te denken hoe we omgaan met nieuwe ruimtelijke aanvragen die worden ingediend voordat nieuw beleid is vastgesteld. Nieuwe initiatieven en functies moeten vooral een kwaliteitsverbetering tot stand brengen en vergunningsaanvragen moeten dan ook in een zo'n breed mogelijk perspectief worden beoordeeld. Graag een reactie van uw College hoe we dit kunnen gaan invullen.

Ook een traject mbt een onderzoek naar een nieuw bedrijventerrein voor onze lokale ondernemers kan volgens onze fractie pas worden opgestart als het kan worden getoetst aan een landschapskader.
Bij een strategische toekomstbepaling van het landschap moet ook bekeken worden hoe we kunnen voorkomen dat ons buitengebied een nieuw grootschalig industrieterrein wordt met allerlei nieuwe ongewenste bedrijfsinrichtingen en opslagplekken.
Wat ons betreft blijven we terughoudend met het vergunnen van nieuwe bedrijfsactiviteiten tot dat we weten waar we met ons buitengebied naar toe willen groeien.

Op ons platteland komen veel problemen en mogelijke oplossingen voor de uitdagingen van onze tijd samen. Stikstof, energietransitie, water, biodiversietijd, luchtkwaliteit. We moeten volop aan de bak! Wij willen deze problemen omzetten in een kans.
Een kans om de kwaliteit en de leefbaarheid van ons buitengebied een impuls te geven. Wij willen een toekomstperspectief en vinden daarbij de inzet van landschapsontwerpers van groot belang. Zie dit proces maar als een verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
We hebben daarbij ook behoefte aan toekomstscenario's met daarbij overzichtskaarten wat we samen willen en wat niet.
Wij willen als fractie in ieder geval ondersteunend zijn aan de opgaven en we hebben in het coalitieakkoord hierover ook afspraken gemaakt hoe daaraan invulling aan te geven. Denk dan aan het transformeren naar alternatieve verdienmodellen en meer ruimte geven aan landelijk wonen. Laten we niet in de wachtstand gaan staan maar actief samen aan de slag en de ervaring en kennis benutten die er is bij onze gemeente, de provincie en andere partijen met als doel om samen te zorgen voor een Buitengebied waar het goed wonen, werken en recreëren is.

TEN SLOTTE
Voorzitter, wij wensen het College en de ambtelijke organisatie veel succes toe bij de verdere uitwerking van de plannen en ambities uit deze meerjarenbegroting. Ook zijn we benieuwd naar de mening van de andere partijen over de gedane voorstellen.

Dankjewel voor jullie aandacht!

Fractie JAN
Marcel Vossen, Kevin Bax, Carin Sieben, Peter van Lierop